

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

Deres ref:

Vår ref: 15/03567-3 /

Dato: 28.10.2015

Høringsuttalelse til revisjon av forskningsetikkloven

Universitetet i Nordland (UiN) viser til departementets høringsnotat datert 07.07.15 vedrørende revisjon av forskningsetikkloven.

Forskningsetisk utvalg ved UiN inviterte til en bred intern høringsrunde. Høringen er behandlet av forskningsutvalgene ved fakultetene, og avslutningsvis i forskningsetisk utvalg. Under følger de paragrafene i lovforslaget vi har særlige kommentarer til samt noen generelle kommentarer til forhold rundt håndtering av forskningsetiske spørsmål.

Om den enkelte forskers ansvar og aktsomhetsplikt - § 3

UiN finner at § 3 første ledd på en god måte ivaretar den enkelte forsker plikt til å følge normer. Det er viktig at det foreligger skriftlig god veiledning ved forskingsinstitusjonene angående anerkjente etiske normer på et rimelig detaljert nivå. Det er videre behov for en presisering og utdyping av etiske sider ved forholdet mellom veileder/mentor – student, klare retningslinjer for habilitet, integritet, og korrekt etisk samspill mellom veileder og student.

Likeledes finner vi presiseringen om institusjonens ansvar i § 3 annet ledd som god. Dette punktet synliggjør på en tydelig måte at det i første rekke er den enkelte forskers ansvar å følge etiske normer, men at ansvaret for at forskerne og deltakere får opplæring i dette ligger på institusjonsnivå.

Nasjonale forskningsetiske komiteer - § 4

UiN støtter forslaget til disiplinorienterte komiteer. Det bør imidlertid omtales hvordan man håndterer prosjekter hvor ulike disipliner er involvert og hvor det kan være ulike tradisjoner og oppfattelser.

Utvalg som kan gi uttalelse i forskningsetiske saker - §6

Forskjellen på alternativ 1 og 2 kan også sees på som et valg mellom rådgiving på forhånd eller sanksjon i etterkant. Vi ser det som sannsynlig at et rådgivende organ vil få flere prinsipielle og saker til behandling enn en klageinstans.

At flere saker tas opp i Nasjonalt utvalg for gransking av redelighet i forskning, kan føre til at etter hvert dannes et bedre grunnlag for riktige avgjørelser på alle nivå og for mest mulig lik behandling ved de ulike nasjonale forskningsinstitusjonene. Oppbygging av bevissthet og kompetanse skaper en stor grad læring for de involverte på alle nivå og vi mener dette best ivaretas i et rådgivende og veiledende organ. UiN går derfor inn for alternativ 1 (*uten* klagerett fra institusjon til Granskingsutvalget).

Utsatt offentlighet - § 8

UiN finner det hensiktsmessig å ivareta personvern ved å utsette offentlighet til endelig avgjørelse er tatt.

Kommentarer til forhold rundt håndtering av forskningsetiske spørsmål som involverer flere institusjoner/nivåer:

- Med hensyn til opphavsrett til ide eller søknad: Hvis to samarbeidene institusjoner skriver en prosjektsøknad sammen, og den ene institusjonen trekker seg fra samarbeidet, og kommer med en konkurrerende søknad. Begge påberoper seg opphavsretten til ide eller søknad. Dette reiser spørsmål om hvem som skal behandle saken av utvalgene i de to gjeldende institusjonene, om saken bør behandles i samarbeid mellom de to angående utvalgene, eller om saken(e) bør sendes direkte til det nasjonale granskingsutvalget?
- Med hensyn til vurdering av samfunnsnytte/skade: Hvordan skal en forsker eller institusjon forholde til forskning som kan skade ett system men gagne et annet system? Hvem skal bestemme den samfunnsmessige nytten og kostnaden ved slike prosjekt? Den enkelte forsker, institusjon eller samfunn?

Med vennlig hilsen

Stig Fossum
Universitetsdirektør

Jan Atle Toska
Studie- og forskningsdirektør